

Anekdoter

Ein anekdote e egentlig et gresk ord for ein munter historie så ikkje e skreve ner, men går muntlig fra person te person. Anekdoten e som oftast ein ikkje-dokumentert historie om ein kjent person – og med et tydelig poeng, uden å vær så komisk at det kan kallas ein vits.

Historien om Columbi egg e ein kjent anekdote. Udtrykket stamme fra den italienske arkitekten Filippo Brunelleschi så levde fra 1377 te 1446.

I Firenze blei det i 1420 diskutert om det va mulig å plassera ein kuppel på toppen av byens berømte domkirke «Il Duomo». Brunelleschi foreslo at den så kunne få et egg te å stå oppreist på ei marmorplada, burde få oppgaven. Då de andre arkitektene ga opp, ska Brunelleschi ha knust egget litt i den eine enden, sånn at det sto stødig. De andre arkitektane meinte at det kunne de òg ha klart, men Brunelleschi svarte: «Ja, men dere gjorde det ikke.» Og han tilføyde at andre kunne òg ha bygd kuppelen hvis de hadde hatt hans tegninger, men det hadde de ikkje. Då kuppelen te Brunelleschi blei bygd av 4 millioner murstein, va formen som den eine halvparten av et egg – og litt fladare på toppen.

Seinare e historien blitt tillagt Christofer Columbus (1451 – 1506). Han va ein gang i et selskab kor flerne av gjestene tvilte på om han hadde oppdaga og vært i Amerika. Dermed spurte Columbus de andre så va te stede, om de kunne få et egg te å stå på høykant. Det klarte de ikkje. Columbus slo då egget flatt i den eine enden, og egget sto. Så slo han fast at løsningen kan vær enkel, men det gjelde å vær den så komme med den gode idéen.

Sirkusdirektør Arne Arnardo (1912 – 1995) va kjent for å vær ein veldig god tryllekunstnar. Ein dag va der ein imponerte publikummer så spurte: «Herr Arnardo – den damen du sagde i to for et par år siden, hvordan gikk det egentlig med henne?» Arnardo svarte: «Joda, hun har det bare bra – nå bor hun i Fredrikstad og Skien.»

Ein gang på 1950-talet lå der et brev på Oslo Postkontor så va adressert te Vårherre. Postfunksjonæren fant ingen aen udvei enn å senda brevet te statsminister Einar Gerhardsen (1897 – 1987). Det viste seg at brevet va fra ei gammale, fattige dama, og hu ba pent om hundre kroner. Gerhardsen syntes at ein hundrelapp va i meste laget, så han la femti kroner sammen med et hyggelig svarbrev og sendte dette av gårde. Ittepå kom der et nytt brev te postkontoret, og igjen va det adressert te Vårherre. Denne gang åbna de på posten konvolutten, og i brevet sto det: «Kjære Vårherre. Ikke send mine penger om Gerhardsen. Han trekker halvparten i skatt.»

Den franske filmstjernen Brigitte Bardot (født 1934) va blant de aller fysiske sex-bombene i filmverdenen. Då hu ein gang va på sommarferie ved det spanske badestedet Laredo vest for San Sebastian, gjekk hu ner te straen iført ein todelt badedrakt, altså ein bikini. Hu møtte ein lokal politimann – ein såkalt guardia civil – og han gjorde Bardot oppmerskom på at badedrakter i to deler va forbudt i Spania. Då sa den yppige damen: «Hvilken del vil De at jeg skal ta av meg?»

Ei eldre dama i det engelske Underhuset sa ein gang te landets statsminister: «Herr Churchill – hvis jeg hadde vært Deres kone, hadde jeg laget en kopp med gift og gitt til Dem.» Churchill (1874 – 1965) svarte lakonisk: «Frue – hvis De hadde vært min kone, så hadde jeg drukket den giften.»

Den engelske legen og kriminalforfatteren Arthur Conan Doyle (1859 – 1930) va kjent for sine Sherlock Holmes-historier då han ein dag fekk tilsendt et ganske spesielt forslag fra ein unge skuespelar. Denne skuespelaren tjente tri pund om dagen, og nå lurte han på om ikkje hans inntekt og forfattarens inntekt kunne gå inn i ein felles kasse og så delas på to. Conan Doyle brukte ikkje lange tid på å sei nei te dette forslaget. Seinare va det mulig at han angra på det negative svaret. Skuespelarens navn va Charlie Chaplin (1889 – 1977).

På ein amerikansk landevei sto for cirka hundre år siden ein bilist så tydelig hadde problemer med sin Ford-T modell. Då kom selveste Henry Ford himself (1863 – 1947) kjørande forbi. Han stopte bilen, gjekk bort te maen og spurte om der va någe han kunne hjelpa med. «Ja, takk,» sa bilisten. «Bilen vil ikke røre seg av flekken.» Ford gjekk bort og åbna panseret, kikte på motoren og foretog seg tilsyneladande ingenting. Så lod han bilisten sveiva bilen i gang – og motoren starta umiddelbart. «Fantastisk – hva var det De gjorde?» spurte den imponerte bilisten. «Jo,» svarte Ford, «jeg hvisket bare: Det er Henry!»

Den finske presidenten Urho Kekkonen (1900 – 1986) va ein gang på besøk i London. Han hadde liden erfaring med både det engelske språget og med byens enorme biltrafikk. Midt i rushtia prøvde Kekkonen å kryssa ei hovedgada, og der blei han nesten truffe av ein bil. Sjøføren rulde ner vinduet og ropte: «Did you come here to die?» Kekkonen svarte: «No, I came yesterday.»

Der e mange så meine at Thomas Jefferson (1743 – 1826) va den aller smartaste av adle amerikanske presidenter i historien. Då president John F. Kennedy (1917 – 1963) tog imod 49 nobelprisvinnare i Det hvite hus i 1962, sa han: «Jeg tror dette er den mest ekstraordinære samlingen av menneskelig kunnskap som noen gang har vært til stede i Det hvite hus – muligens med unntak av da Thomas Jefferson spiste middag alene.»